Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/2043

13.10.2025

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/2043

z dne 10. oktobra 2025

o strukturi, tehničnih podrobnostih in postopku za predložitev dokazov o vplivu podnebnih sprememb in preteklih učinkih na organska tla v skladu z Uredbo (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU ([1]) ter zlasti člena 13b(10) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2018/841 državam članicam zagotavlja dostop do kompenzacije za specifične presežne emisije in zmanjšanje odvzemov. V skladu z navedeno uredbo je treba take emisije in odvzeme pripisati bodisi dolgoročnemu vplivu podnebnih sprememb, katerih posledica so presežne emisije ali zmanjšanje ponorov, na kar države članice ne morejo vplivati in se ne šteje za naravne motnje, bodisi učinkom preteklih praks gospodarjenja v državah članicah z izjemno visokim deležem organskih tal na zemljiščih, s katerimi se gospodari.

(2) V skladu s členom 13b(8) Uredbe (EU) 2018/841 se sušnost šteje za okoljsko značilnost pri opredelitvi območij, ki so jih prizadeli dolgoročni vplivi podnebnih sprememb. Pri analizi sprememb razmerja med potrebami po vodi in razpoložljivostjo vode v dolgih obdobjih se je zato primerno opreti na indeks sušnosti. Geografska razširjenost biomov in produktivnost zemljišč, s katerimi se gospodari, sta neločljivo povezani s sušnostjo. Ker indeks sušnosti zajema temeljne spremenljivke padavin in potencialne evapotranspiracije ter ni občutljiv na lokalne vplive človekove dejavnosti, je zanesljiv način analize sprememb razmerja med potrebami po vodi in razpoložljivostjo vode v dolgih obdobjih.

(3) Območja, ki so v razredu sušnosti prešla iz vlažnih ali suhih polvlažnih v polsušne, sušne ali hipersušne, kot je opisano v Konvenciji ZN o boju proti dezertifikaciji, ali območja, razvrščena kot polsušna, sušna ali hipersušna območja, katerih ustrezni indeks sušnosti se je zmanjšal, se soočajo z omejitvami zaradi pomanjkanja vode. Vse večje pomanjkanje vode lahko povzroči spremembe, za katere so značilni skromnejša rastlinska odeja, nizka vsebnost organskega ogljika v tleh, slaba struktura tal, zmanjšana biotska raznovrstnost tal in visoka stopnja erozije tal. Ta razvoj zmanjšuje potencial zemljišč za sekvestracijo ogljika in njihovo odpornost na podnebne spremembe. Območje, na katerem je prišlo do take spremembe, bi bilo zato treba obravnavati kot območje, ki je prizadeto zaradi dolgoročnih vplivov podnebnih sprememb.

(4) Da bi lahko koristili potencialno kakovostnejše podatke, ki jih je potrdila znanstvena skupnost, bi bilo treba državam članicam omogočiti, da za določanje območij, prizadetih zaradi dolgoročnih vplivov podnebnih sprememb, poleg indeksa sušnosti uporabijo tudi druge indekse, če dokažejo povezavo med dolgoročnimi vplivi podnebnih sprememb in zmanjšano zmogljivostjo sekvestracije ogljika.

(5) V znanstveni skupnosti je običajno naravne pojave, ki so enaki ali presegajo 85. percentil razširjenosti, opisati kot izjemne. Zato je primerno, da se delež organskih tal na zemljiščih države članice, s katerimi se gospodari, šteje za izjemno visok v primerjavi s povprečjem Unije, kadar je enak ali presega 85. percentil razširjenosti pogostosti takih deležev vseh držav članic.

([1]) UL L 156, 19.6.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj.

(6) Učinki preteklih praks gospodarjenja na organskih tleh, kot sta izsuševanje ali pogozdovanje na šotiščih, lahko pospešijo degradacijo organskih tal in tako dolgoročno ustvarijo emisije iz tal, kar vodi do manj odpornih ekosistemov. Območja, ki kažejo negativne učinke takih preteklih praks gospodarjenja, bi bilo zato treba obravnavati tudi kot območja, ki so jih prizadeli pretekli učinki.

(7) Da ne bi ogrozili celovitosti Uredbe (EU) 2018/841 in prizadevanj držav članic za doseganje ciljev za leto 2030 iz navedene uredbe, bi morale države članice, ki želijo izkoristiti dodatno kompenzacijo iz navedene uredbe, predložiti dokaze o ukrepih, ki so jih sprejele za izboljšanje podnebne uspešnosti na prizadetih območjih, tako v smislu blažitve podnebnih sprememb kot okrepljene odpornosti na podnebne spremembe. Taki ukrepi politike so predpogoj za uporabo mehanizma prilagodljivosti. V primeru dolgoročnih učinkov podnebnih sprememb bi si morala zadevna država članica prizadevati za prakse in tehnologije trajnostnega gospodarjenja z zemljišči, v primeru učinkov preteklih praks gospodarjenja na organska tla pa bi si morala prizadevati za upravljanje nivoja podtalnice ali enakovredne prakse upravljanja, ki zmanjšujejo negativne vplive preteklih učinkov, ob upoštevanju odpornosti prizadetih območij.

(8) Dokazi o presežnih emisijah in zmanjšanju odvzemov se lahko predložijo v obliki primerjave. Da bi razumeli obseg dolgoročnih učinkov podnebnih sprememb ali učinkov preteklih praks gospodarjenja na organska tla v tonah ekvivalenta CO_2, bi bilo treba prizadeto območje primerjati z neprizadetim območjem z istimi ključnimi značilnostmi, kot so velikost, raba zemljišč, podnebje, konfiguracija terena in vrsta tal.

(9) Ker dolgoročni učinki podnebnih sprememb in učinki preteklih praks gospodarjenja na organska tla zahtevajo preobrat negativnih trendov odvzemov na kopnem, je primerno dokaze o takih prizadevanjih predložiti na začetku obdobja skladnosti 2026–2030.

(10) Za zagotovitev skladnosti z evidencami toplogrednih plinov, predloženih v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), bi morali biti podatki, uporabljeni za zagotovitev dokazov o višini kompenzacije za presežne emisije in zmanjšanje odvzemov, skladni s standardi preglednosti, točnosti, doslednosti, primerljivosti in popolnosti, ki se uporabljajo za preglede evidenc toplogrednih plinov, izvedene v skladu s členom 38 navedene uredbe.

(11) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za podnebne spremembe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „indeks sušnosti“ pomeni razmerje med padavinami in potencialno evapotranspiracijo;

(2) „razred sušnosti“ pomeni katero koli od naslednjih kategorij, v katere so območja razvrščena v skladu z indeksom sušnosti:

— 0,65: vlažno;

— 0,50–0,65: suho polvlažno;

— 0,20–0,50: polsušno;

([2]) Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

— 0,05–0,20: sušno;

— < 0,05: hipersušno;

(3) „organska tla“ pomenijo tla, ki bodisi ustrezajo opredelitvi na podlagi odobrenih nacionalnih standardov, ki se uporabljajo za poročanje v skladu z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), ali, kadar takih standardov ni, z uporabo meril iz smernic Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) iz leta 2006 (Priloga 3A.5. Osnovna klasifikacija podnebja in tal, poglavje 3 v zvezku 4).

Člen 2

Dokazi o območjih, ki so jih prizadeli dolgoročni vplivi podnebnih sprememb

1. Države članice geografsko eksplicitno opredelijo območja, ki so jih prizadeli dolgoročni vplivi podnebnih sprememb.

2. Dokazi, ki potrjujejo opredelitev območij, prizadetih z dolgoročnimi vplivi podnebnih sprememb iz odstavka 1, temeljijo na indeksu sušnosti. Območje, ki je iz vlažnega ali suhega polvlažnega razreda sušnosti prešlo v polsušni, sušni ali hipersušni razred, ali območje, razvrščeno kot polsušno, sušno ali hipersušno, katerega ustrezni indeks sušnosti se je zmanjšal, se obravnava kot območje, ki je prizadeto zaradi dolgoročnih vplivov podnebnih sprememb.

3. Kadar je to ustrezno utemeljeno, lahko države članice dokaze o dolgoročnem vplivu podnebnih sprememb utemeljijo na indeksih, ki niso indeks sušnosti. Ti drugi indeksi morajo dokazati povezavo med dolgoročnimi vplivi podnebnih sprememb in zmanjšano zmogljivostjo sekvestracije ogljika na prizadetem območju.

4. Podatki, uporabljeni za dokazovanje dolgoročnega vpliva podnebnih sprememb, morajo priti iz uradnih meteoroloških služb, organov ali znanstvenih teles in morajo biti na voljo po vsej Uniji.

5. Rezultat analize dolgoročnega vpliva podnebnih sprememb mora pokazati ustrezne spremembe v razredih sušnosti s primerjavo časovnih vrst vsaj 20 zaporednih let, v obdobju, ki traja vsaj od leta 2001 do konca leta 2025.

6. Dokazi iz odstavkov 2 do 5 morajo biti preverljivi in morajo vključevati naslednje elemente:

(a) uporabljeno metodo, uporabljene vhodne podatke in rezultat identifikacije iz odstavka 1;

(b) opis prizadevanj za obrnitev trenda presežnih emisij ali zmanjšanje ponorov, nastalih na območjih, opredeljenih v skladu z odstavkom 1.

Člen 3

Dokazi o preteklih učinkih na organska tla v državah članicah z izjemno visokim deležem organskih tal

1. Prag za določitev izjemno visokega deleža organskih tal v primerjavi s povprečjem Unije mora biti 85. percentil razširjenosti pogostosti deležev organskih tal v primerjavi s skupno površino zemljišč, s katerimi se gospodari, v vsaki državi članici. Podatki, ki določajo delež organskih tal na zemljiščih, s katerimi se gospodari, so določeni v Prilogi.

2. Države članice z izjemno visokim deležem organskih tal, določenim v skladu z odstavkom 1, morajo geografsko jasno opredeliti območja, ki so jih prizadeli učinki preteklih praks gospodarjenja pred letom 2013.

3. Dokazi iz odstavka 2, ki potrjujejo opredelitev območij, morajo biti preverljivi in morajo vključevati naslednje elemente:

(a) uporabljeno metodo, uporabljene vhodne podatke in rezultat identifikacije iz odstavka 2;

(b) opis praks preteklega gospodarjenja iz odstavka 2, vključno s časovnim okvirom njihove uporabe, z dokazi, ki dokazujejo njihov pojav;

(c) opis prizadevanj za obrnitev trenda presežnih emisij nastalih na območjih, opredeljenih v skladu z odstavkom 2.

Člen 4

Dokazi o presežnih emisijah in zmanjšanju odvzemov

1. Dokazi o presežnih emisijah in zmanjšanju odvzemov, ki jih predložijo države članice, morajo biti preverljivi.

2. Za območja, opredeljena v skladu s členom 2(1), morajo dokazi iz odstavka 1 tega člena temeljiti na razliki med skupnimi emisijami in skupnimi odvzemi, ki so na teh območjih nastali v obdobju 2026–2030, v primerjavi s skupnimi emisijami in skupnimi odvzemi v istem obdobju na območju države članice s podobnim podnebjem in vrsto tal ter kategorijami poročanja o zemljiščih z enakimi praksami gospodarjenja, ter neopredeljenem v skladu s členom 2(1). Navedena primerjava se lahko izvede tudi na istem območju v okviru enakih praks gospodarjenja v zgodovinskem obdobju po letu 1990, v katerem se to območje ne bi štelo za območje, prizadeto zaradi dolgoročnega vpliva podnebnih sprememb v skladu s členom 2(1).

3. Za območja, opredeljena v skladu s členom 3(2), morajo dokazi iz odstavka 1 tega člena temeljiti na razliki med skupnimi emisijami in skupnimi odvzemi, ki so na teh območjih nastali v obdobju 2026–2030, v primerjavi s skupnimi emisijami in skupnimi odvzemi v istem obdobju na območju države članice s podobnim podnebjem in vrsto tal ter kategorijami poročanja o zemljiščih, ter neopredeljenem kot prizadeto območje v skladu s členom 3(2).

Člen 5

Postopek za predložitev dokazov

1. Države članice, ki nameravajo uporabiti kompenzacije za presežne emisije ali zmanjšanje odvzemov, Komisiji v ta namen predložijo zahtevek do 30. novembra 2026. Zahtevek vključuje dokazila iz člena 2 ali člena 3, kot je ustrezno.

2. Komisija obvesti zadevne države članice o rezultatu preverjanja zahtevka najpozneje tri mesece po prejemu popolnega zahtevka.

3. Po rezultatu preverjanja iz odstavka 2 in najpozneje do 15. januarja 2032 zadevna država članica Komisiji predloži dokaze iz člena 4, vključno z opisom uporabljenih metod.

4. Zadevna država članica do 31. maja 2027 in nato vsako leto posodobi dokaze iz člena 2(6), točka (b), ali člena 3(3), točka (c), kot je ustrezno, vključno z dokazi o napredku pri izboljšanju zmogljivosti sekvestracije ogljika in odpornosti na podnebne spremembe.

5. Dokazi iz členov 2, 3 in 4 so pregledni, točni, dosledni, primerljivi in popolni.

Člen 6

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 10. oktobra 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Percentil deleža organskih tal na zemljiščih držav članic, s katerimi se gospodari, iz člena 3(1)

	Organska tla skupaj (ha)	Zemljišča, s katerimi se gospodari (ha)	Percentil deleža organskih tal na zemljiščih, s katerimi se gospodari, glede na razširjenost pogostosti
Avstrija	35 193	8 387 000	62
Belgija	2 720	3 068 918	42
Bolgarija	3 201	11 100 190	23
Hrvaška	2 685	5 659 400	27
Ciper	0	601 818	0
Češka	20 816	7 886 922	58
Danska	163 353	4 196 384	65
Estonija	713 246	4 141 134	88
Finska	12 725 643	27 580 372	100
Francija	87 735	63 858 640	50
Nemčija	1 730 444	35 790 117	73
Grčija	6 665	10 989 138	35
Madžarska	8 224	8 990 089	46
Irska	2 022 529	6 985 006	92
Italija	24 285	30 133 601	38
Latvija	888 752	6 095 484	85
Litva	538 448	6 287 720	77
Luksemburg	0	258 600	0
Malta	0	22 778	0
Nizozemska	387 405	4 154 194	81
Poljska	1 362 674	31 393 136	69
Portugalska	0	9 221 763	0
Romunija	13 197	22 819 121	31
Slovaška	0	4 809 520	0
Slovenija	4 227	2 027 300	54
Španija	3	50 622 199	19
Švedska	11 682 346	37 726 543	96